

INFORMACIJA

o plaćanju naknade KfW banci za produžetak roka raspoloživosti kreditnih sredstava za projekat Vodosnabdijevanje i odvođenje otpadnih voda u primorskom regionu faza V i V-2

Projekat "Vodosnabdijevanje i odvođenje otpadnih voda na Jadranskoj obali" predstavlja jedan od ključnih infrastrukturnih projekata koji se od 2003. godine realizuje u Crnoj Gori u saradnji Vlade Crne Gore, Njemačke razvojne banke (KfW) i primorskih opština Herceg Novi, Kotor, Bar, Ulcinj i Tivat. Cilj ovog projekta je unapređenje vodovodne i kanalizacione infrastrukture u ovim opštinama, kako bi se osigurala efikasnija usluga vodosnabdijevanja, kvalitetnija ekološka zaštita i održivost turističkih kapaciteta.

Projekat se realizuje u više faza finansiranih kroz kreditne aranžmane sa KfW bankom, a trenutno aktivne faze, faza V i faza V komponenta 2 (faza V-2), obuhvataju ukupna sredstva od 64,8 miliona eura. Sredstva su obezbijedena kroz dva ugovora:

- 1. Ugovor o kreditu (BMZ 2012 66 196) zaključen 20.12.2013. godine** u iznosu od **36,0 miliona eura**, za potrebe Projekta „Vodosnabdijevanje i odvođenje otpadnih voda na Jadranskoj obali, faza V“. Sredstva iz ovog kreditnog aranžmana bila su opredijeljena za Opštine Tivat, Ulcinj i Bar.

1) Opština Tivat je potpisala Ugovor o prosljeđivanju kreditnih i grant sredstava sa Vladom Crne Gore, odnosno Ministarstvom finansija, 21. decembra 2015. godine, na iznos od 6,0 miliona eura, od čega je 5,4 miliona prosljeđeno kao kredit, dok je 0,6 miliona eura prosljeđeno kao grant Vlade. Projekat je uspješno realizovan i sva sredstva alocirana na Opštinu Tivat su u cjelosti utrošena.

2) Opština Ulcinj je potpisala Ugovor o prosljeđivanju kreditnih i grant sredstava 17. decembra 2015. godine, sa Vladom Crne Gore, odnosno Ministarstvom finansija na iznos od 20,0 miliona eura, od čega je 18,0 miliona prosljeđeno kao kredit, dok je 2,0 miliona eura prosljeđeno kao grant Vlade. Od navedenog, povučen je iznos od 8,78 miliona eura, dok je opštini na raspolaganju preostalo još 17,58 miliona eura.

3) Opštini Bar su dodijeljena sredstva u iznosu od 0,4 miliona eura, koja su prosljeđena u vidu granta shodno Zaključku Vlade od 26. oktobra 2020. godine. Sredstva su u cjelosti potrošena. Napominjemo, za Opštinu Bar su bila predviđena kreditna sredstva u ukupnom iznosu od 12 miliona eura (10 miliona eura iz faze V i 2 miliona iz faze V-2), međutim, Opština Bar je odustala od projekta, odnosno nije potpisala ugovor o prosljeđivanju kreditnih sredstava, pa je ukupan iznos od 11,6 miliona eura (9,6 miliona iz faze V (10 miliona eura – grant 0,4 miliona) i 2 miliona iz faze V-2) ostao neraspoređen.

- 2. Ugovor o kreditu (BMZ 2015 67 817) zaključen 29.12.2015. godine** u iznosu od **28,8 miliona eura**, za potrebe Projekta „Vodosnabdijevanje i odvođenje otpadnih voda na Jadranskoj obali, faza V-Komponenta 2“. Sredstva iz ovog kreditnog aranžmana bila su opredijeljena za Opštine Herceg Novi, Tivat i Kotor.

1) Ugovorom o prosljeđivanju sredstava kredita od 29.09.2017. godine, za Opštinu Herceg Novi je predviđen iznos od 10,0 miliona eura. Sredstva su namijenjena za završetak i realizaciju Projekata faze III i faze V-2. Od navedenog iznosa, Opština Herceg Novi je povukla 6,3 miliona eura za realizaciju aktivnosti iz Faze III. Kako je Opština Herceg Novi odustala od realizacije dugoročnih mjera, iznos od 3,7 miliona eura koji je bio planiran za ovu namjenu je ostao neraspoređen.

2) Opštini Tivat su prosljeđena kreditna sredstva u iznosu od 11,0 miliona eura Ugovorom potpisanim sa Vladom Crne Gore, odnosno Ministarstvom finansija, dana 29. septembra 2017. godine. Sredstva su namijenjena za finansiranje hitnih i dugoročnih mjera u okviru faze V-2. Od

navedenog iznosa, opština je do sada iskoristila 3,17 miliona eura, dok je preostali iznos od 7,83 miliona eura na raspolaganju.

3) Opštini Kotor su prosljeđena kreditna sredstva u iznosu od 5,8 miliona eura, Ugovorom potpisanim 29. jula 2017. godine sa Vladom Crne Gore, odnosno Ministarstvom finansija. Navedeni iznos je namijenjen za kofinansiranje hitnih mjera i finansiranje dugoročnih mjera u okviru faze V-2 i do sada je povučen iznos od 1,48 miliona eura. Preostalo je na raspolaganju 4,32 miliona eura.

Imajući u vidu da je od ukupnog iznosa sredstava iz kreditne linije faze V i V-2, ostalo neraspoređeno 15,3 miliona eura, u skladu sa Zaključcima Vlade Crne Gore br. 07-335/23-4084/2, od 08. septembra 2023. godine, navedeni iznos raspoređen je na sledeći način, a u skladu sa potrebama opština:

- **Opštini Tivat** – **3,5** miliona eura, od čega će **2,5** miliona eura biti prosljeđeno u vidu kredita, dok će **1,0** milion eura biti prosljeđeno u vidu granta. Ugovor o prosleđivanju sredstava sa Opštinom Tivat još uvijek nije potpisan imajući u vidu da Opština nije dostavila svu neophodnu dokumentaciju Ministarstvu finansija.
- **Opštini Kotor** – **5,45** miliona eura, od čega je **4,45** miliona eura kredit, dok je **1,0** miliona eura grant. Ugovor o prosleđivanju sredstava potpisan je 13.05.2024. godine. Sredstva još uvijek nisu počela da se povlače.
- **Opštini Ulcinj** – **6,36** miliona eura, od čega je **5,36** miliona eura kredit, a **1,0** miliona eura grant. Ugovor o prosleđivanju potpisan je 04.11.2024. godine. Sredstva još uvijek nisu počela da se povlače.

Ukupan procenat iskorišćenosti kreditnih sredstava iz faza V i V-2 iznosi svega 39,1%, što ukazuje na ozbiljna kašnjenja u realizaciji. Pored administrativnih prepreka i sporog napretka na terenu, projekat se suočava sa povećanim troškovima uzrokovanim inflacijom i promjenama cijena na globalnom tržištu građevinskih materijala. Takođe, rješavanje imovinsko-pravnih pitanja i usklađivanje dokumentacije dodatno komplikuju situaciju, produžavajući rokove i stvarajući potrebu za dodatnim finansijskim sredstvima.

Napominjemo, zbog usporene realizacije projekta, već je ranije bilo neophodno produžiti rok raspoloživosti sredstava, što je za posledicu imalo izdvajanje 1.039.812,50 eura iz državnog budžeta. Naime, usporena realizacija dovela je do toga da kreditna sredstva iz faza V i V-2 nisu bila iskorišćena do 30. decembra 2020. godine, što je ugovorima o kreditu bio definisan kao krajnji rok za raspolaganje sredstvima. Vlada Crne Gore je Zaključcima br. 043600/2, od 22. jula 2021. godine, usvojila Informaciju o plaćanju naknade KfW banci za produžetak korišćenja sredstava iz kredita za projekat Vodosnabdijevanje i odvođenje otpadnih voda u primorskom regionu, faza V i V-2. Tom prilikom, rok raspoloživosti kreditnih sredstava produžen je do **30. decembra 2024. godine**, uz plaćanje naknade KfW banci u ukupnom iznosu od **1.039.812,50 eura**. Važno je istaći da je predmetna naknada iznosila 2,08 miliona eura. Međutim, uvažavajući značaj Projekta i izuzetno dobru saradnju sa Crnom Gorom, KfW banka je u ovom slučaju predložila da pokrije 50% troškova naknade za produžetak roka raspoloživosti.

Kako je projekat još uvijek u toku, i predmetnim opštinama je na raspolaganju iznos od **38,68 miliona eura** koji nije povučen do predviđenog roka, Jedinica za implementaciju projekta, Vodacom DOO (Zajedničko uslužno i koordinaciono društvo za vodosnabdijevanje i odvođenje otpadnih voda za Crnogorsko primorje), obratila se Ministarstvu ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera sa zahtjevom za produženje roka raspoloživosti kreditnih sredstava do **30. decembra 2027. godine** uz obrazloženje trenutne situacije.

U skladu sa procedurama, Ministarstvo finansija se, nakon obraćanja resornog ministarstva u vezi pokretanja inicijative za produžetak roka (dopis 05215-335/24-2497/1, od 07.11.2024, zaveden u Ministarstvu finansija pod brojem 04-430/24-2353/1, dana 22.11.2024. godine), obratilo KfW

banci sa istim zahtjevom. KfW banka je u dostavljenom odgovoru, pismom od 23. decembra 2024. godine, zavedenim u Ministarstvu finansija pod brojem 04-430/24-2736/1, dana 26.12.2024. godine, dala saglasnost za produženje roka raspoloživosti sredstava do 30. decembra 2027. godine, uz uslov da Crna Gora snosi dodatne troškove nastale usled produženja.

Naime, shodno Članu 2.6 Ugovora o kreditu za fazu V, odnosno 3.6 Ugovora o kreditu za fazu V-2, u slučaju da kredit ne bude povučen u okviru roka raspoloživosti, KfW banka ima pravo da naplati dodatne troškove. Konačan iznos naknade za ovakvo produženje roka raspoloživosti sredstava zavisi od uslova na tržištu koji budu važili na dan konačnog obračuna.

Prema indikativnom obračunu, dodatni troškovi za produženje roka raspoloživosti sredstava za oba kredita, kako je navedeno u prethodno pomenutom pismu, iznosili bi 138.054,08 eura. Konačan iznos će zavisi od tržišnih uslova na dan obračuna. Banka je istakla da neće vršiti isplate sredstava nakon 31. decembra 2024. godine, sve dok dodatni troškovi, odnosno naknada ne bude uplaćena.

Potrebno je da Crna Gora formalno potvrdi saglasnost potpisivanjem i vraćanjem originalnog pisma KfW banci od strane Ministarstva finansija, koje se ovom prilikom dostavlja Vladi, na uvid i prihvatanje. Konačan iznos naknade KfW banka će dostaviti u roku od deset radnih dana nakon prijema pisane saglasnosti, odnosno potpisanog pisma.

Vrlo je važno naglasiti da je Ministarstvo finansija tokom 2024. godine dogovorilo sa opštinama Kotor, Tivat i Ulcinj da će te opštine snositi troškove koje država ima po osnovu produženja roka raspoloživosti kreditnih sredstava, srazmjerno njihovom učešću u ukupnim raspoloživim sredstvima. Ovaj dogovor je već ugrađen u ugovore o proslijeđivanju kreditnih i grant sredstava, koji su sa opštinama Ulcinj i Kotor već potpisani, dok se sa opštinom Tivat potpisivanje ugovora očekuje u narednom periodu. U skladu sa tim, nakon što država izmiri obaveze prema KfW banci, u skladu sa Ugovorima o proslijeđivanju sredstava, opštine su dužne da izvrše refundaciju tih sredstava u budžet države na sledeći način:

Opština	Iznos raspoloživih/alociranih sredstava ¹	% učešće u raspoloživim sredstvima/% učešća u troškovima naknade	Indikativni iznos naknade koji će biti plaćen Državi od strane Opštine
Kotor	9,77	25,26%	34.870,43
Ulcinj	17,58	45,45%	62.745,37
Tivat	11,33	29,29%	40.438,28
Ukupno	38,68	100,00%	138.054,08

Shodno članovima 2.5 i 2.6 Ugovora o kreditu za fazu V odnosno članovima 3.5 i 3.6 Ugovora o kreditu za fazu V-2, predviđena je i mogućnost otkazivanja kreditnih sredstava. Međutim, **i u slučaju otkazivanja kreditnih sredstava u skladu sa ugovorima potrebno je platiti naknadu KfW banci, koja bi prema indikativnim informacijama dobijenim od KfW banke u ovom trenutku iznosila 180.000,00 eura.** Imajući u vidu da je realizacija projekata u toku, kao i da su opštine izrazile spremnost da se sva sredstva iskoriste, Ministarstvo finansija smatra da je isplativije produžiti rok raspoloživosti umjesto otkazivanja kreditnih sredstava.

Osim toga, veoma je važno napomenuti da država Crna Gora plaća naknadu na nepovučena kreditna sredstva u iznosu od 0,25% na godišnjem nivou. Po ovom osnovu od zaključivanja ugovora o kreditu do 31.12.2024. godine, iz budžeta Države je plaćeno ukupno 1,08 miliona eura. Ova izdvajanja predstavljaju značajno opterećenje budžeta, što dodatno naglašava potrebu za

¹ Ovaj iznos predstavlja zbir neutrošenih sredstava ranije prosljeđenih opštinama iz faze V i V2 i sredstava alociranih u skladu sa Zaključkom Vlade br. 07-335/23-4084/2, od 08. septembra 2023. godine.

produženjem roka raspoloživosti kreditnih sredstava kako bi se ona pravovremeno povukla i iskoristila za realizaciju projekta. Imajući u vidu da je projekat od izuzetnog značaja za infrastrukturni razvoj i kvalitet života u primorskom regionu, obezbeđivanje njegovog uspješnog završetka je neophodno.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija, uz saglasnost Ministarstva ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, dostavljenu dopisom broj 04-335/25-399/2, od 14. februara 2025. godine, smatra da je potrebno izmiriti predviđenu naknadu za produžetak roka korišćenja kreditnih sredstava iz KfW faze V i V-2, kako bi se omogućio nastavak realizacije projekta. U tom kontekstu, predlaže se da Vlada odobri potpisivanje pisma za KfW banku kojim se izražava saglasnost za izmirenje naknade za produžetak korišćenja predmetnih kreditnih sredstava. Ovo predstavlja ključni preduslov za produženje roka raspoloživosti sredstava i obezbeđenje realizacije projekta u skladu sa planiranim ciljevima.